

บทที่ 3

การวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบัน

การพัฒนาระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าของบริษัท สยามมันดาเลย์ จำกัด มีความจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบันด้วย ผู้ศึกษาจึงได้ทำการวิเคราะห์ระบบงานบัญชีเจ้าหนี้การค้าของบริษัท สยามมันดาเลย์ จำกัด ตามลำดับดังนี้

- 3.1 ความสำคัญและบทบาทของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า
- 3.2 แนวทางการแก้ไขปัญหา
- 3.4 คุณสมบัติของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า

3.1 ความสำคัญและบทบาทของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า

ระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้ามีความสำคัญต่อการวางแผนการเงินของบริษัท ฯ เป็นอย่างมาก เนื่องจากระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าจะทำให้บริษัท ฯ มีข้อมูลสถานะยอดหนี้ทั้งหมด ทราบกำหนดการที่ต้องชำระหนี้ที่แน่นอน ส่งผลให้บริษัท ฯ สามารถวางแผนการเงินล่วงหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันความผิดพลาดในการชำระหนี้ ซึ่งการผิดนัดชำระหนี้ของบริษัท ฯ อาจส่งผลเสียด้านชื่อเสียงและความเชื่อถือทางการเงินของบริษัท ฯ ได้

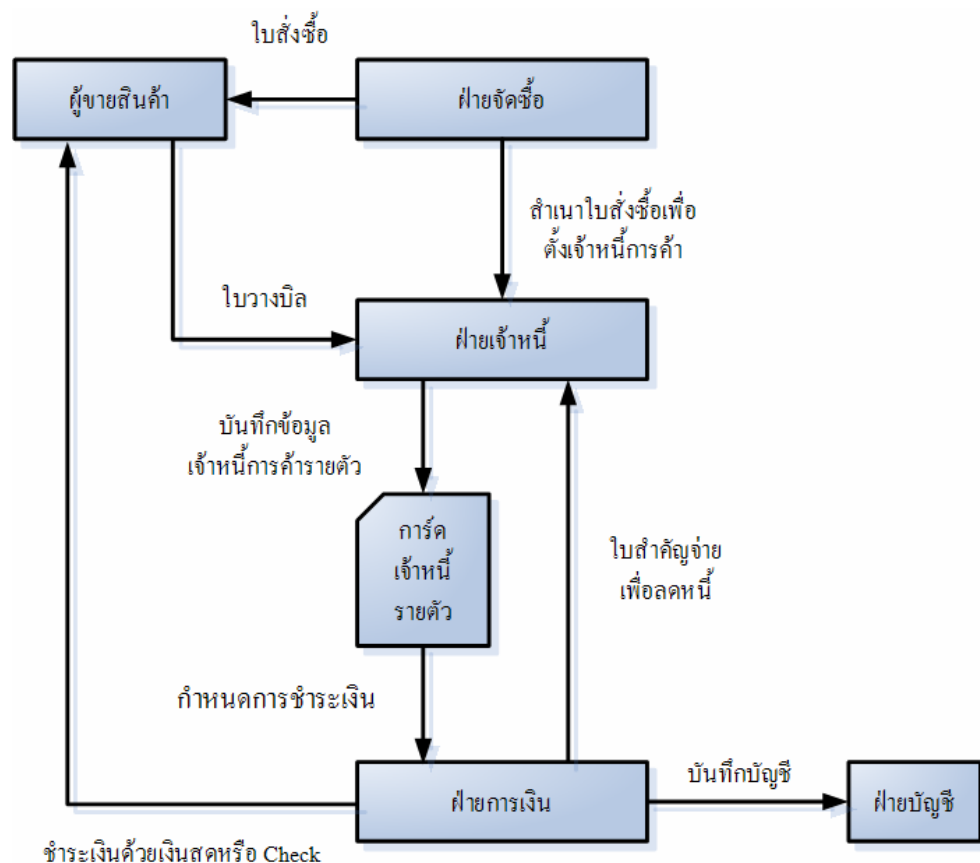
ระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าทำให้ฝ่ายการเงินมีโอกาสในการวางแผนการเงินไว้ล่วงหน้า เพื่อจัดเตรียมเงินไว้สำหรับชำระหนี้ได้ตรงตามกำหนดการชำระเงิน ซึ่งส่งผลดีกับบริษัท ฯ ทำให้มีภาพพจน์ที่ดี มีความน่าเชื่อถือ และอาจทำให้เจ้าหนี้การค้าให้ส่วนลดกับบริษัท ฯ บางส่วน จึงนับว่าเป็นการประหยัดเงินได้อีกทางหนึ่ง

ทั้งนี้ระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้ายังสามารถพิมพ์เช็คเพื่อชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้การค้าแต่ละรายได้โดยสะดวก อีกทั้งยังมีการจัดเก็บข้อมูลเจ้าหนี้การค้าทั้งหมดอยู่บนฐานข้อมูลเดียวกันกับระบบบัญชีแยกประเภท จึงรองรับการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีได้ โดยสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างระบบเพื่อจัดทำรายงานสรุปต่าง ๆ โดยเฉพาะความเคลื่อนไหวทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้การค้า ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำบัญชีและการวางแผนการเงินและของบริษัท ฯ

3.1.1 ผังกระบวนการทำงานของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า

ระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้ามีส่วนเชื่อมโยงการทำงานและเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบบัญชีแยกประเภท ระบบจัดซื้อและระบบการเงิน โดยการเชื่อมโยงทั้งหมดนี้ได้ทำงานอยู่บนพื้นฐานของระบบบัญชีของบริษัท ฯ ซึ่งได้พัฒนาขึ้นเป็นระบบสารสนเทศการบัญชีทั้งระบบ จัดเก็บข้อมูลอยู่บนฐานข้อมูลเดียวกัน จึงรองรับการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีได้

กระบวนการทำงานของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าเริ่มจากการรับข้อมูลการสั่งซื้อจากฝ่ายจัดซื้อ โดยเฉพาะรายการที่สั่งซื้อแบบได้รับสินค้าจากผู้ขาย ซึ่งฝ่ายเจ้าหนี้จะทำการตั้งเจ้าหนี้ไว้ตามรายการสั่งซื้อที่ได้สั่งซื้อไปแล้ว ซึ่งข้อมูลนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่สนับสนุนการบริหารเงินสดของบริษัท ฯ ด้วยการจัดเรียงรายการที่ค้างชำระตามวันที่ครบกำหนด

ภาพ 3.1 ผังกระบวนการทำงานของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า

ระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่

- 1) ผู้ขายสินค้า คือผู้ที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการให้กับบริษัทฯ ด้วยการให้สินเชื่อ
- 2) ฝ่ายจัดซื้อ ทำหน้าที่ออกไปสั่งซื้อสินค้าไปยังผู้ขายสินค้า
- 3) ฝ่ายเจ้าหนี้ ทำหน้าที่ตั้งหนี้สำหรับรายการสั่งซื้อที่ได้รับสินเชื่อ
- 4) ฝ่ายการเงิน ทำหน้าที่รับและจ่ายเงิน
- 5) ฝ่ายบัญชี ทำหน้าที่บันทึกรายการบัญชีที่เกิดขึ้นทั้งหมด

3.1.2 ปัญหาและข้อจำกัดของระบบงานปัจจุบัน

การทำงานของฝ่ายบัญชีเจ้าหนี้การค้าตามกระบวนการในข้อ 3.1.1 พบว่ามีปัญหาและข้อจำกัดของระบบงานปัจจุบันบางประการที่ต้องได้รับการแก้ไขใหม่ ดังนี้

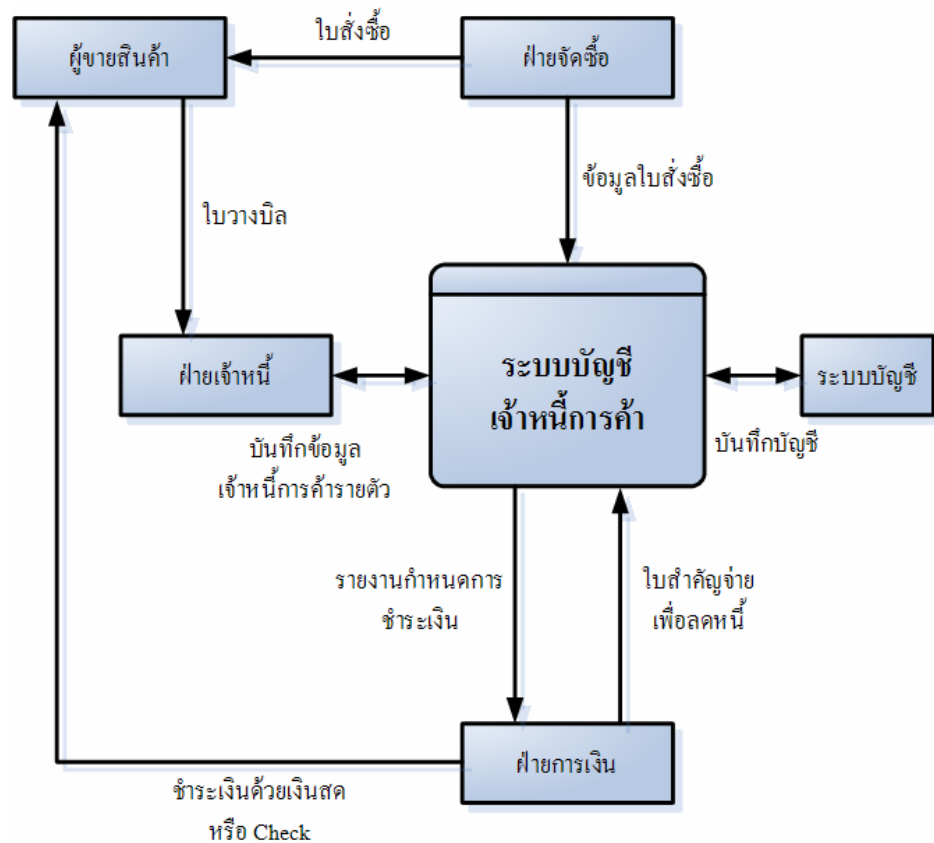
- 1) ระบบงานยังขาดการนำข้อมูลการสั่งซื้อมาตั้งเจ้าหนี้การค้าของบริษัทอย่างอัตโนมัติ
- 2) มีขั้นตอนและใช้เวลาในการตั้งเจ้าหนี้มาก เกิดความผิดพลาดได้ง่าย
- 3) ขาดข้อมูลเจ้าหนี้การค้า ทำให้การติดตามกำหนดการจ่ายเงินให้กับเจ้าหนี้ทำได้ไม่สะดวกและไม่ครบถ้วน
- 4) ขาดข้อมูลสภาพหนี้ทั้งหมดของบริษัท ฯ ทำให้ไม่สามารถประมาณการกระแสเงินสดได้อย่างแม่นยำ

จากปัญหาดังกล่าว พบว่าเป็นปัญหาด้านความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการใช้งานจากระบบงานอื่น รวมทั้งมีขั้นตอนการทำงานมากและเสียเวลาในการทำงานมาก ซึ่งเป็นปัญหาโดยทั่วไปของเจ้าหนี้ที่ระดับปฏิบัติการ ซึ่งต้องทำงานกับรายการข้อมูลที่มีปริมาณมาก

3.2 แนวทางการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในข้อ 3.1.2 แล้ว พบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถดำเนินการด้วยการออกแบบและพัฒนาระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าขึ้นใหม่ ด้วยการนำระบบสารสนเทศมาใช้งานทดแทนระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าแบบเดิม ซึ่งระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นระบบสารสนเทศประเภท ระบบประมวลผลรายการ (Transaction Processing System) ซึ่งพัฒนาให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบสารสนเทศการบัญชี (Accounting Information System) โดยสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในระบบระหว่างกันได้โดยสะดวก

การออกแบบระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าขึ้นใหม่นี้ สามารถแสดงได้ด้วยผังกระบวนการระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า ดังภาพ 3.2

ภาพที่ 3.2 ผังกระบวนการระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าที่พัฒนาขึ้นใหม่

ระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าถูกออกแบบให้มีผู้ใช้งานหลัก คือ ฝ่ายเจ้าหนี้และฝ่ายการเงิน ซึ่งมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากฝ่ายจัดซื้อ และยังสามารถผ่านบัญชีไปยังระบบบัญชีแยกประเภทได้ และมีข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการทำงานของระบบบัญชีเจ้าหนี้ได้แสดงไว้ดังภาพ 3.2

3.3 คุณสมบัติของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า

จากการศึกษาความสำคัญและบทบาทของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าของบริษัท ฯ รวมทั้งแนวทางการแก้ปัญหาตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 3.2 ผู้ศึกษาจึงพัฒนาระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าของบริษัท สยามมันดาเลย์ จำกัด ให้อยู่ในรูปแบบโปรแกรมประยุกต์ (Application) บนระบบฐานข้อมูลแบบไคลเอนท์/เซิร์ฟเวอร์

การพัฒนาบบัญชีเจ้าหนี้การค้าเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาดังที่กล่าวไว้แล้วทั้งหมด จึงได้กำหนดคุณสมบัติของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าไว้ดังนี้

- สามารถกำหนดเงื่อนไขพิเศษของเจ้าหนี้การค้าแต่ละรายได้เพื่อช่วยในการทำจ่ายชำระเงิน
- สามารถกำหนดเงื่อนไขในการบันทึกบัญชีต่างๆได้ตามที่ต้องการ
- สามารถกำหนดประเภทของเจ้าหนี้การค้าได้ตามที่ต้องการ
- สามารถกำหนดเทอมชำระเงินได้ตามที่ต้องการโดยระบบจะนำเทอมชำระเงินไปคำนวณเป็นวันครบกำหนดชำระให้นำข้อมูลไปออกรายงานต่อไป
- สามารถกำหนดรายการเกี่ยวกับการหักภาษี ณ ที่จ่ายของเจ้าหนี้การค้าได้ พร้อมทั้งออกใบหักภาษี ณ ที่จ่ายได้ เพื่อทำการจ่ายชำระเงิน
- สามารถพิมพ์เช็คจากระบบเจ้าหนี้การค้าได้เมื่อทำการรายการชำระเงิน
- บันทึกสถานะของเจ้าหนี้การค้าแต่ละรายตามใบส่งของแต่ละใบกรณีใบส่งของบางใบมีปัญหาไม่สามารถจ่ายชำระเงินตามปกติได้
- สามารถกำหนดการทำรายการชำระเงินตามงวดวันที่ครบกำหนดได้โดยผู้ใช้งานไม่ต้องเข้ามาทำการรายการที่ละใบ หรือต้องการทำจ่ายชำระที่ละใบก็สามารถทำได้
- สามารถออกรายงานยอดค้างชำระของเจ้าหนี้การค้าตามอายุหนี้ (Aging) ตามยอดค้างชำระได้ตลอดเวลา
- สามารถเรียกข้อมูลของเจ้าหนี้การค้าตามยอดค้างชำระ ยอดซื้อทั้งปี หรือยอดหนี้ที่ครบกำหนดชำระตามวันที่ที่ต้องการได้

ระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าที่พัฒนาขึ้นนี้ ผู้ใช้สามารถทำการค้นหา เพิ่ม ลบ และแก้ไขข้อมูลในฐานข้อมูล ออกรายงานตามความต้องการของผู้ใช้ได้ นอกจากนี้ระบบยังสามารถโอนข้อมูลใบสำคัญต่าง ๆ ไปยังระบบบัญชีแยกประเภทได้อีกด้วย ซึ่งการทำงานทั้งหมดสามารถทำงานผ่านส่วนการทำงานหลักของระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้า ดังนี้

- กำหนดรายละเอียดเจ้าหนี้การค้า
- กำหนดค่าเริ่มต้นระบบเจ้าหนี้การค้า
- กำหนดประเภทเจ้าหนี้
- บันทึกข้อมูลเช็คจ่าย
- บันทึกรายการตั้งหนี้
- บันทึกรายการลดหนี้

- บันทึกการขายชำระหนี้
- โอนข้อมูลเจ้าหนี้เข้าสู่บัญชีแยกประเภท
- สอบถามข้อมูลเจ้าหนี้การค้า
- ออกรายงานเจ้าหนี้การค้า

หลังจากการวิเคราะห์ระบบงานบัญชีเจ้าหนี้การค้าในปัจจุบันของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัดตามลำดับดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการขั้นตอนต่อไปคือการพัฒนาระบบและการทดสอบระบบบัญชีเจ้าหนี้การค้าซึ่งจะนำเสนอในบทต่อไป